

Tentamenopgave¹

I

Beschouw vier dozen B_1, \dots, B_4 met ballen erin. Gegeven is dat er $s > 2$ ballen per doos zijn, waarvan r_i , ($i = 1, \dots, 4$) in doos B_i rood zijn.

1. We voeren het volgende kansexperiment uit: je trekt één ball uit elke doos B_i (in totaal heb je dus 4 ballen getrokken).

(i.) Beschrijf de uitkomstenruimte van het experiment.

(ii.) Bereken de kans dat je precies twee rode ballen getrokken hebt uit die vier dozen, als $r_i = r$ voor alle $i = 1, \dots, 4$.

We doen er nog een vijfde doos E bij. In E zitten vier briefjes genummerde van 1 t/m 4. Je trekt eerst een briefje uit E . Als het getrokken nummer i is dan ga je twee ballen trekken (zonder terugleggen) uit B_i .

2. Wat is de kans dat twee getrokken ballen rood zijn?

3. Laat $s = 10$ en $r_i = i + 2$. Gegeven is dat de eerste getrokken bal rood is. Wat is de kans dat de doos B_3 is gekozen?

II

We herinneren eraan dat de gammaverdeling $\gamma_{\alpha, \lambda}$, met parameters $\alpha > 0$ en $\lambda > 0$ de volgende dichtheid heeft:

$$(1) \quad \lambda^\alpha Y(x) \frac{x^{\alpha-1} e^{-\lambda x}}{\Gamma(\alpha)}$$

waar $Y = 1_{(0, +\infty)}$ de Heaviside functie is.

1. Zij Z een stochastische variabele met de gammaverdeling met dichtheid (1). Toon aan dat

$$(2) \quad E(Z) = \frac{\alpha}{\lambda}, \quad E(Z^2) = \frac{\alpha(\alpha + 1)}{\lambda^2}, \quad \sigma^2(Z) = \frac{\alpha}{\lambda^2}.$$

Aanwijzing: merk op dat $x x^{\alpha-1} Y(x) e^{-\lambda x}$ en $x^2 x^{\alpha-1} Y(x) e^{-\lambda x}$ proportioneel zijn aan gammadichtheden, en gebruik de identiteit $\Gamma(\alpha + 1) = \alpha \Gamma(\alpha)$.

2. Zij X een stochastische variabele met een normale verdeling met variantie σ^2 , d.w.z. met de dichtheid

$$(3) \quad \frac{1}{\sqrt{2\pi\sigma^2}} e^{-x^2/2\sigma^2}$$

Toon aan dat X^2 een gammaverdeling heeft. Aanwijzing: Het is bekend dat $\Gamma(\frac{1}{2}) = \sqrt{\pi}$.

3. Laat X en Y onafhankelijke stochastische variabelen zijn gelijk verdeeld, met de dichtheid (3). Bepaal de verdeling van $X^2 + Y^2$. Aanwijzing: $\gamma_{\alpha, \lambda} * \gamma_{\beta, \lambda} = \gamma_{\alpha+\beta, \lambda}$.

4. Laat $\{X_n\}_{n \geq 1}$ een rij onafhankelijke gelijk verdeelde stochastische variabelen zijn met de verdeling met dichtheid (3). Bepaal de verdeling van $S_n = X_1^2 + X_2^2 + \dots + X_n^2$.

5. Bepaal de limiet

$$(4) \quad \lim_{n \rightarrow \infty} P\left(\frac{S_n - n\sigma^2}{\sqrt{n}} \leq x\right)$$

Aanwijzing: Bepaal de variantie van X_i^2 m.b.v. vraag 1.

¹De onderdelen I en II zijn onafhankelijk.